

Br.

Podgorica, 14. januar 2022.

Informacija o rezultatima predsjedavanja Crne Gore Centralno-evropskoj inicijativi u periodu 1. januar – 31. decembar 2021. godine

Crna Gora je u dvogodišnjem periodu predsjedavala Centralno-evropskoj inicijativi (CEI), najvećom i najstarijom regionalnom organizacijom na prostoru centralne i jugoistočne Evrope. Usljed nepovoljnog uticaja pandemije Covid-19 na realizaciju programa aktivnosti u 2020. godini, ali i prepoznatog odgovornog djelovanja naše zemlje u svojstvu predsjedavajućeg, Crna Gora je, kao prva zemlja od osnivanja Inicijative (1989), nastavila predsjedavanje i u 2021. godini.

U skladu sa strateškim djelovanjem Inicijative, naša zemlja je ojačala regionalne veze u oblastima od zajedničkog interesa, kao što su povezivanje, zaštita životne sredine, međunarodna naučna saradnja, dok su značajne aktivnosti realizovane u okviru parlamentarne, ekonomske i lokalne dimenzije rada. Fokus predsjedavanja bio je na oporavku regiona sa zdravstvenog i socio-ekonomskog aspekta, putem organizacije sastanaka na visokom i ekspertskom nivou i ostvarivanja saradnje sa drugim relevantnim regionalnim i međunarodnim partnerima, podstičući ujedinjeno i solidarno djelovanje.

U periodu januar – decembar 2021. godine realizovano je 16 aktivnosti:

- **Prvi sastanak Komiteta nacionalnih koordinatora** održan je 24. februara. Na sastanku koji je otvorio mvp Đorđe Radulović, predstavljeni su prioriteti predsjedavanja: zaštita životne sredine sa posebnim osvrtom na upravljanje otpadom, međunarodna naučna saradnja sa fokusom na principe „*Otvorene nauke*“, jačanje povezanosti i promovisanje uloge Transportne zajednice kao vrijednog mehanizma saradnje;

- **Konferencija „Dekada djelovanje Ciljeva održivog razvoja: razmjena iskustava, najboljih praksi i aktuelnih izazova u njihovoj implementaciji“** održana je 24. marta, uz učešće UN. Događaj je doprinio jačanju partnerstva između CEI i UN, potvrdio značaj koordinisanog multilateralnog djelovanja i inkluzivnog pristupa u suočavanju sa krizama, kao i značajnu ulogu CEI u implementaciji ciljeva na regionalnom nivou.

- **Drugi sastanak Komiteta nacionalnih koordinatora**, održan je 27. maja, uz učešće predstavnika Evropske komisije i Evropskog parlamenta. Učešće evropskih zvaničnika na sastanku potvrdilo je spremnost za nastavak i osnaživanje saradnje između CEI i institucija EU, posebno u kontekstu podrške CEI politici proširenja EU;

- **Sastanak ministara vanjskih poslova CEI**, održan je 24. juna, u online formatu, na temu „*Oblikovanje budućnosti Evrope, izgradnja prosperitetnog regiona: proširenje, zbližavanje i oporavak*“. Događaj je okupio ministre vanjskih poslova i druge visoke zvaničnike zemalja članica CEI i međunarodnih i regionalnih organizacija: Jadransko-jonske inicijative, Organizacije za

crnomorsku ekonomsku saradnju, Evropske banke za obnovu i razvoj, OEBS, Evropske komisije i Savjeta za regionalnu saradnju. Sastanak je bio prilika za diskusiju i razmjenu mišljenja u pogledu najaktuelnijih regionalnih tema: imunizacija, otvaranje ekonomija, ali i političkih pitanja-oživljavanje politike proširenja EU i saradnja sa zemljama Istočnog partnerstva. Ministarskom sastanku prethodio je **treći sastanak Komiteta nacionalnih koordinatora**, održan 23. juna, kao pripremni sastanak za sastanak šefova diplomatija. Na sastanku je usaglašen tekst Zajedničkog saopštenja (*Communiqué*) koji su dan kasnije usvojili ministri;

- U okviru parlamentarne dimenzije CEI, Skupština Crne Gore organizovala je **sastanak Parlamentarnog odbora**, 15. juna, u hibridnom formatu. Događaj na temu "*Promocija jednakosti u zdravstvenoj zaštiti i mehanizmi solidarnosti*" otvorio je predsjednik Skupštine Aleksa Bečić, a okupio je parlamentarne delegacije iz 14 zemalja članica CEI. Zaključeno je da zdravlje i posvećenost postizanju zdravstvene ravnopravnosti ostaju prioriteti i u narednim godinama;

- Predsjedavanje je promovisalo koncept *Otvorene nauke*, putem organizacije **ekspertske konferencije na temu ostvarivanja principa Otvorene nauke**, 8. jula od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, sa fokusom na istraživačku djelatnost u službi cjelokupnog društva, kao i efikasno i transparentno korišćenje javnih sredstava za finansiranje istraživačkih djelatnosti;

- **Ministarska konferenciju iz oblasti životne sredine**, u organizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma organizovana je, u okviru Samita o moru koji je održan u periodu Barkolane, najveće jedriličarske regate na svijetu, u Trstu, 7-10. oktobra. Prva sesija konferencije organizovana je na temu upravljanja otpadom. Na događaju je potvrđen značaj multilateralnog i inkluzivnog pristupa u suočavanju sa regionalnim ekološkim izazovima i usvojena je Zajednička izjava o saradnji u oblasti održivog upravlja otpadom. Druga sesija održana je pod nazivom „Vode bez granica“;

- **Četvrti sastanak Komiteta nacionalnih koordinatora**, održan je u sjedištu Sekretarijata, u Trstu, 11. oktobra. Na sastanku je potvrđeno da će Bugarska preuzeti predsjedavanje za 2022. godinu. Komitet je odobrio sedam regionalnih projektnih prijedloga u okviru Fonda za razmjenu znanja;

- **Sastanak Parlamentarne skupštine CEI**, u organizaciji Skupštine Crne Gore održan je u hibridnom formatu (Herceg Novi/online), 15. oktobra na temu „*Živjeti sa COVID-19 - kako obezbijediti održivi ekonomski oporavak tokom pandemije*“. Na događaju su uvodna izlaganja imali predsjednik Skupštine Aleksa Bečić i mvp Đorđe Radulović. Učesnici su istakli potrebu sprovođenja brzih akcija vlada i međunarodnih organizacija, značaj pravične distribucije vakcina, preciznog lociranja paketa podrške prema malim i srednjim preduzećima, unapređenja digitalizacije i zelene ekonomije, istovremeno, naglasivši potrebu za dodatnim promovisanjem klimatske agende;

- **Konferencija o saobraćaju na visokom nivou**, održana je u Budvi, 22. oktobra, u zajedničkoj organizaciji Ministarstva kapitalnih investicija, Stalnog sekretarijata Transportne zajednice i Izvršnog sekretarijata CEI. Događaj je otvorio ministar kapitalnih investicija Mladen Bojanić, a učestvovali su ministri nadležni za oblast saobraćaja iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, predstavnici drugih zemalja članica CEI (Slovenije, Sjeverne Makedonije, Bugarske). Takođe, učešće na događaju su uzeli generalni sekretar CEI Roberto Antonione i direktor Stalnog

sekretarijata Transportne zajednice Matej Zakonjšek. Na konferenciji je zajednički ocijenjeno da su izgradnja putne i željezničke infrastrukture ključni za osnaživanja ekonomija i konkurentnosti regiona u cjelosti;

- **Inicijalni sastanak u okviru lokalne dimenzije CEI**, održan je u organizaciji Zajednice opština, u online formatu, 12. novembra. Na sastanku su učestvovali generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore Refik Bojadžić, generalni sekretar CEI Roberto Antonione, predsjednica CEI parlamentarne dimenzije i predsjedavajuća crnogorske delegacije u CEI PD Tamara Vujović, a prisustvovali su predstavnici asocijacija lokalnih vlasti zemalja članica CEI, kao i brojni predstavnici evropskih mreža, organizacija i regionalnih inicijativa. Zaključeno je da lokalna dimenzija može dati značajan doprinos ostvarivanju ciljeva CEI i jačanju regionalne saradnje na lokalnom nivou;

- **Peti, ujedno i poslednji sastanak KNK**, održan je u Budvi, 2. decembra. Na sastanku je usaglašen tekst *Zajedničke izjave*. Razmijenjena su mišljenja u pogledu slobodnih rukovodećih pozicija u Sekretarijatu CEI, dok je Bugarska zvanično i preuzela predsjedavanje CEI za narednu godinu, predstavljajući ključne prioritete predsjedavanja;

- **Samit predsjednika vlada**, kojim je predsjedavao PV Krivokapić, održan je 3. decembra (u hibridnom formatu). Sastanku su prisustvovali PV Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Bugarske, PPV Sjeverne Makedonije, Mađarske i Ukrajine, regionalni direktor SZO za Evropu, potpredsjednik EBRD i drugi visoki zvaničnici iz zemalja članica CEI. Učesnici su usvojili Zajedničku izjavu kojom se potvrđuje posvećenost regionalnoj saradnji i misiji CEI. Na marginama Samita **organizovan je specijalni događaj u saradnji sa WHO** na kojem su visoki zvaničnici zemalja ZB, a članica CEI, usvojili Zajedničku izjavu podrške Mapi puta za zdravlje i blagostanje na ZB;

- **Konferencija o ekonomiji** u organizaciji Privredne komore Crne Gore održana je na marginama Samita CEI, u Budvi, 2-3. decembra. Šefovi delegacija zemalja članica CEI učestvovali su i na završnom panelu konferencije pod nazivom *“Resetovanje ekonomije nakon pandemije COVID-19”*, tokom kojeg su razmijenjena mišljenja o adekvatnim odgovorima i mjerama u cilju ekonomskog oporavka i jačanja otpornosti.

Ministarstvo vanjskih poslova je, kao koordinator predsjedavanja CEI, odgovorno radilo na obezbjeđivanju kontinuiteta u radu Inicijative i pružalo snažnu podršku nadležnim resorima i Sekretarijatu CEI u implementaciji projektnih aktivnosti.

Ocjena predsjedavanja

Crna Gora je ostvarila uspješne rezultate tokom druge godine predsjedavanja CEI. Posebno značajne aktivnosti ostvarene su na planu jačanja saradnje CEI sa UN i EU, putem organizacije zajedničkih aktivnosti i postizanja veće vidljivosti parlamentarnog, ekonomskog i lokalnog aspekta rada. Regionalna saradnja promovisana je u oblastima zaštite životne sredine, međunarodne naučne saradnje i povezivanja. Završni i najznačajniji događaj predsjedavanja, Samit predsjednika vlada bio je prilika da lideri regiona potvrde spremnost da sarađuju u duhu solidarnosti i dobrosusjedstva u cilju pružanja efikasnih odgovora na zdravstvene i ekonomsko-socijalne izazove pandemije.

Podrškom projektnim aktivnostima i novim okvirima saradnje, posebno u oblasti zdravlja, naša država je aktivno doprinijela definisanju zajedničkog odgovora na uticaj pandemije u regionu. Uspješnom realizacijom predsjedavanja, Crna Gora je još jednom potvrdila jasnu, nedvosmislenu i konkretnu posvećenost regionalnoj politici zasnovanoj na uzajamnoj saradnji zemalja i njihovoj evropskoj perspektivi. Istovremeno, Crna Gora je sprovođenjem dvogodišnjeg predsjedavanjima u izazovnim vremenima za Evropu i svijet, značajno doprinijela većoj vidljivosti i afirmaciji Inicijative na savremenoj regionalnoj i globalnoj sceni.

Za sprovođenje dvogodišnjeg predsjedavanja i poseban doprinos regionalnoj saradnji u vremenu pandemije Covid-19, Crnoj Gori su upućene čestitke i date visoke ocjene od strane svih 16 zemalja članica CEI, Izvršnog sekretarijata CEI i relevantnih regionalnih i međunarodnih partnera.